

เรียนรู้อ่านหนังสือ : วิชา คำเรื่องฤทธิ์

ชีวิตมหัศจรรย์ วันเดอร์ เป็นภาพยนตร์แนวดราม่า ออกฉายในปี 2017 กำกับโดย สตีเฟน ซอบสกี และเขียนบทโดย สตีเฟน ซอบสกี ร่วมกับ แจ็ค ธอร์น และสตีเวน คอนราด ซึ่งดัดแปลงมาจากนวนิยายปี 2012 เรื่อง ชีวิตมหัศจรรย์ของออกัสต์ (ชื่อภาษาอังกฤษ Wonder) เขียนโดย RJ. Palacio

เรื่องเล่าถึงครอบครัวพูลแมนที่ประกอบด้วย อีซซาเบล ผู้เป็นแม่ (รับบทโดยจูเลีย โรเบิร์ตส์) เนต ผู้เป็นพ่อ (รับบทโดยโอเวน วิลสัน) โอลิเวีย หรือ เวีย ผู้เป็นพี่สาว (รับบทโดยอิสเบลล่า วิโดวิช) และ ออกัสต์

หรือ อ็อกกี้ (รับบทโดยเจคอบ เทรมบลีย์) ผู้เป็นน้องชายที่ป่วย ด้วยกลุ่มอาการเทรเซอร์ คอลลินส์ (Treacher Coins Syndrome - TCS)* อ็อกกี้เคยได้รับการผ่าตัดมาแล้วกว่า 27 ครั้ง เพื่อให้เขาสามารถหายใจ มองเห็น และได้ยินโดยไม่ต้องใช้เครื่องช่วย แต่ก็ไม่ได้ทำให้เขา มีหน้าตาเหมือนกันคนปกติ แม่ของอ็อกกี้ได้เลี้ยงดูเขาเป็นอย่างดีพร้อมกับทำ Homeschool จนกระทั่งอ็อกกี้ จะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครอบครัวจึงตัดสินใจให้อ็อกกี้ได้เข้าเรียนในโรงเรียนทั่วไปเพื่อให้อ็อกกี้ได้เรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอยู่ในสังคม

* กลุ่มอาการเทรเซอร์ คอลลินส์ พบได้เพียง 1 ต่อ 50,000 คนของเด็กเกิดมีชีพ สาเหตุจากการกลายพันธุ์ของยีน ส่งผลต่อโปรตีนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตโมเลกุลที่เรียกว่า Ribosomal RNA (RNA) ซึ่งยีนที่ผิดปกติดังกล่าว เป็นยีนแฝงที่มาจากทั้งพ่อและแม่ แต่ยีนนั้นไม่แสดงอาการ ทำให้การพัฒนาของกระดูก ใบหน้าและเนื้อเยื่อที่สามารถเจริญเติบโตไปเป็นส่วนต่าง ๆ บนใบหน้าตามปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระดูกโหนกแก้ม ขากรรไกร ลำง ใบหูและหูชั้นกลาง (นนท์ ไรจน์วชิรนนท์, 2560 และ Genetics Home Reference, 2019)

ภาพยนตร์ได้เล่าผ่านมุมมองของตัวละครหลัก คือ อ็อกกี้และครอบครัวเขา เรื่องราวเริ่มต้นจากการที่ อ็อกกี้ต้องเข้าเรียนในโรงเรียนทั่วไปถึงแม้ว่าเขาจะไม่ได้เต็มใจมากนัก แต่ก็ไม่สามารถจะขัดคำขอของแม่ได้ แม่คิดว่าเป็นเวลาเหมาะสมที่สุดที่เขาจะเข้าเรียนในโรงเรียน โดยโรงเรียนมีความยินดีที่จะรับอ็อกกี้เข้าเรียน โดยมีครูหูแว่นสนับสนุนและเตรียมเพื่อนแนะนำสถานที่ในโรงเรียนให้แก่อ็อกกี้ก่อนเปิดภาคเรียน ในฉากวันแรกของการเปิดภาคเรียนอ็อกกี้ใส่หมวกนักบินอวกาศปิดบังใบหน้าของเขาเดินมาโรงเรียน ก่อนอ็อกกี้จะเข้าไปในโรงเรียนเพื่อให้เขาอดหมวก นักบินอวกาศออกแล้วเขาต้องเดินเข้าไปในโรงเรียนเอง นั่นเป็นสิ่งที่เขาไม่ชอบเพราะเขาจะต้องถูกนักเรียนคนอื่น ๆ จ้องมองด้วยสายตาที่สงสัย บางคนกลัวและไม่อยากเข้าใกล้ ช่วงพักกลางวันเขาต้องกินข้าวคนเดียว และถูกเพื่อนในห้องล้อเลียนถึงรูปร่างหน้าตาที่ผิดแปลกไปจากคนอื่น

อ็อกกี้ต้องเข้มแข็งและอดทนโดยมีครอบครัวเป็นกองหนุนชั้นเยี่ยมที่คอยให้กำลังใจทั้ง เวลาที่มาส่งที่โรงเรียนตอนเช้า พุดคุยกันในช่วงรับประทานอาหารเย็น และเล่านิทานให้อ็อกกี้ฟังก่อนนอน ช่วงเวลาเหล่านี้เป็นช่วงเวลาให้อ็อกกี้ได้เติมพลังจากครอบครัวเพื่อที่จะรับมือกับคนที่โรงเรียนในวันถัดไป

ด้านการเรียนอ็อกกี้สามารถเรียนตามทันเนื้อหาวิชาที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่เขาสนใจทำให้เขาสามารถทำได้ดีกว่าเด็กคนอื่น ๆ ในห้องเรียน สิ่งเหล่านี้เป็นผลมาจากการที่แม่ทุ่มเทเวลาในการทำ Homeschool ในแก่เขา พ่อทำหน้าที่หลักในการ รับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในบ้าน แม้แต่พี่สาวก็ต้องดูแลตัวเองมากขึ้นเพราะแม่ต้องดูแลน้อง รวมทั้งสุนัขที่พวกเขาเลี้ยงไว้ก็เป็นเพื่อนที่ซื่อสัตย์ให้แก่อ็อกกี้ ดังนั้นสมาชิกในบ้านทำงานเป็น Teamwork ที่ส่งเสริมให้อ็อกกี้มีพัฒนาการสมวัยเท่ากับเพื่อนในห้องเรียน

ปัญหาของอ็อกกี้ไม่ได้มีแค่หน้าตาที่แตกต่างจากคนทั่วไปเท่านั้น แต่การที่เขาหน้าตาเช่นนั้นทำให้ เขาไม่มีเพื่อน ดังเช่นในฉากที่อ็อกกี้บอกกับครอบครัวว่าตัวเองอัปลักษณ์จึงทำให้ไม่มีใครคุยด้วย แสดงให้เห็น ว่าคนส่วนใหญ่จะตัดสินคนที่ มีลักษณะแตกต่างกับตนเองว่าแปลกประหลาด ซึ่งจริง ๆ แล้วอ็อกกี้ก็ไม่ได้ แตกต่าง

จากเด็กทั่วไป เขายังมีความอดทนมากกว่าเด็กวัยเดียวกันด้วยซ้ำ แม่จะให้กำลังใจ ออากี้ว่าเขาไม่ได้ อับลักษณ์ แต่ทุกริ้วรอยบนใบหน้าเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละคนที่แตกต่างกัน ออากี้ก็ยังคงถูก Bully จากเพื่อนบางคนในห้อง ทั้งด้วยคำพูดเปรียบเทียบ ออากี้กับตัวละครสัตว์ประหลาดหรือผี รูปร่างที่มีใบหน้า อับลักษณ์ และเขียนโน้ต ด้วยข้อความที่ไม่เหมาะสมส่งให้ออากี้ ซึ่งออากี้ก็ไม่ได้ตอบโต้ใด ๆ ได้แต่นิ่งเงียบ ออากี้ขึ้นชอว์นฮาโลวีนและอยากให้ออากี้ชอว์นฮาโลวีนเร็ว ๆ เพราะวันนั้นเด็ก ๆ จะแต่งตัว น่ากลัวและใส่หน้ากาก ซึ่งออากี้จะได้รับการปฏิบัติตัวเหมือนเด็กทั่วไป และเมื่อเวลา ผ่านไปออากี้ได้มีเพื่อนคนแรกคือแจ๊คทำให้เขา อยากไปโรงเรียนมากยิ่งขึ้น หรือ แม้กระทั่งแม่ของเขาเองก็ยังปลื้มใจที่ลูกมีเพื่อนและชวนเล่นมาที่บ้าน การมี เพื่อน ทำให้ออากี้ได้มีชีวิตเหมือนเด็กทั่วไปมากยิ่งขึ้น

ถึงแม้ว่าภาพยนตร์เรื่องนี้จะได้มีตัวละครที่เป็นเด็กที่มีความต้องการ พิเศษให้เห็นชัดเจน แต่เมื่อเรา นึกย้อนไปถึงช่วงที่ออากี้ต้องเข้ารับการผ่าตัดหลายครั้ง และเข้ารับการรักษาตัวจากการผ่าตัดเป็นเวลานาน

ความบกพร่องนี้น่าจะจัดอยู่ในกลุ่มบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้แม่ของเขาต้องจัดการศึกษา แบบ Homeschool เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าเรียนในโรงเรียนทั่วไป เมื่อมองถึงบริบทครอบครัวในประเทศไทยที่พ่อและแม่มีฐานะดีและมีเวลาทุ่มเทดูแลลูก ด้วยตนเองนั้นไม่น่ามีข้อสงสัย อาจทำให้เด็กอย่างออากี้ก็อาจไม่ได้รับการศึกษาที่เหมาะสม ดังนั้นต้องชื่นชมครอบครัวพูลแมนที่ดูแล ส่งเสริม พัฒนาการ และให้การศึกษาที่เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของออากี้ เพราะครอบครัวเป็นหน่วยที่เล็กที่สุด ของสังคมและยังเป็นส่วนที่ช่วยเหลือหล่อหลอมให้ออากี้เป็นเด็กดี และสามารถควบคุม อารมณ์ของตนเองได้ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

ในภาพยนตร์เรื่องนี้ผู้เขียนเห็นว่าครอบครัวและโรงเรียนทำงานร่วมมือกัน เป็นอย่างดี ทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้น และครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ มีความเข้าใจ ในข้อจำกัดทางกายภาพและสภาพจิตใจของออากี้ ครูปฏิบัติต่อออากี้เช่นเดียวกับ นักเรียนทุกคน ครูไม่ทำให้ออากี้ รู้สึกแตกต่างหรือแปลกแยก เมื่อออากี้เกิดปัญหา

ที่โรงเรียนครูจะติดต่อประสานงานกับครอบครัวทันที ลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ปรากฏในภาพยนตร์จะเป็นการสอบแบบบรรยายแล้วให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเรียนทั้งชั้นเรียน โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์เด็กเรียนผ่านการลงมือปฏิบัติในการทดลองต่าง ๆ และครูใช้การเรียนรู้โดยใช้ โครงการเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) โดยให้นักเรียนจับคู่ทำโครงการวิทยาศาสตร์ รวมทั้งมีการเข้าค่ายพักแรมและทัศนศึกษานอกสถานที่ เนื่องจากอีกก็ไม่มีปัญหาด้านวิชาการแต่มีปัญหาการเข้าสังคมกับเพื่อน ในมุมมองของครูการศึกษาพิเศษครูจึงควรใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อให้อีกก็มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมากยิ่งขึ้น เช่นการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม (Game) ที่ให้ผู้เรียนเล่นเกมที่มีกฎเกณฑ์กติกา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างท้าทายและสนุกสนานผ่านประสบการณ์ตรงโดยนำเนื้อหาข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมมาใช้ใน การอภิปรายเพื่อสรุปผลการเรียนรู้จากการใช้เกมจะทำให้อีกก็ได้สนุกสนานเพลิดเพลินร่วมกับเพื่อน ซึ่งสามารถเริ่มต้นสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของผู้เรียนได้ หรือการจัดการเรียนรู้โดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและได้รับความรู้จากการพูดคุยแลกเปลี่ยน ข้อมูลความคิดเห็น และประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนดในลักษณะเป็นกลุ่มย่อย 4 - 8 คน แล้วสรุปผลการอภิปรายเป็นแนวทางของกลุ่ม จากการใช้เกมจะทำให้อีกก็ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อน เพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุยกัน อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนในกลุ่มได้รู้จักตัวตนของเพื่อนมากขึ้น

นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ที่จัดให้กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 3 - 6 คน มุ่งให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียน ผู้เรียนพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น และส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีของผู้เรียน จากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือจะทำให้อีกก็ได้มีโอกาสแสดง ความสามารถที่ตนเองถนัดเพื่อเป็นประโยชน์แก่กลุ่มได้นอกจากนี้อีกก็จะรู้สึกภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง และสุดท้ายการจัด

การเรียนรู้แบบแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความจริง แล้วแสดงออกตามความรู้สึกของตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเรา เกิดความเข้าใจในความคิดและพฤติกรรมของผู้อื่น ภายหลังจะต้องมีการอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงออกและสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับ จากการเรียนรู้แบบแสดงบทบาทสมมติจะทำให้เพื่อนของอีกก็ได้เรียนรู้ที่จะเข้าใจความรู้สึก และเห็นอกเห็นใจอีกก็มากขึ้น

สำหรับบทบาทของครูการศึกษาพิเศษหากมีโอกาสในการช่วยเหลืออีกก็ในการใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษจะส่งเสริมให้เพื่อนร่วมชั้นของอีกก็และนักเรียนคนอื่น ๆ ในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคของอีกก็ เพราะนักเรียนเหล่านั้นคิดว่าโรคที่อีกก็เป็นนั้นเป็นโรคติดต่อ โดยหากสัมผัสอีกก็จะทำให้พวกเขาติดเชื้อโรค ด้วยเหตุนี้ทำให้ไม่มีใครกล้าเข้ามาพูดคุยหรือสัมผัสอีกก็ นอกจากนี้ครูการศึกษาพิเศษจะเข้ามาดูแลและปรับพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหาขบถกลับแกล้งเพื่อน

โดยสรุปแล้วเรื่องนี้เล่าผ่านชีวิตของอีกก็ใน 1 ภาคเรียน ถึงแม้จะใช้ระยะเวลาพอสมควรในที่สุดแล้ว อีกก็ก็สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนและชีวิตในโรงเรียนได้พร้อมกับที่เพื่อน ๆ ในห้องเรียนและคนในโรงเรียน ก็ปรับตัวที่จะอยู่ร่วมกับอีกก็ได้เช่นกัน อีกก็เริ่มได้รับการยอมรับละชื่นชมเมื่อเขาได้รางวัลชนะเลิศโครงงานวิทยาศาสตร์ และในพิธีจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อีกก็ได้เหรียญรางวัลแฮรี่ พ็ทเซอร์ ผู้ของ โรงเรียน โดยครูอธิบายว่าอีกก็เป็นคนเข้มแข็ง เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้คนและเป็นแบบอย่างที่ดี เขาไม่กลัวอีกต่อไป จะมีผู้คนมาจับจ้องขณะที่เดินออกไปรับรางวัล ครู นักเรียน และผู้ปกครองในโรงเรียนต่างก็ปรบมือให้เขา อีกก็จึงเป็นจุดเริ่มต้นเล็ก ๆ ที่ทำให้ทุกคนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม

บรรณานุกรม

นนท์ โรจน์วชิรนนท์. (2560). **เทรเชอร์ คอลลินส์ (Treacher Collins Syndrome).**

สืบค้นวันที่ 5 พฤษภาคม 2562 จาก http://www.craniofacial.or.th/kn_treacher_collins.php.

Genetics Home Reference. (2019). **Treacher Collins syndrome.** Retrived May 9, 2019, from https://ghr.nlm.nih.gov/condition/treacher-collins-syndrome?fbclid=IWAR2KUKKO4nFhhXxquWLTJiMDmYpiOsa5XyjAM2eGlaEa_w3RK646GOfj9Ok#genes

ทศนา แหมมณี. (2560). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.** พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย